

Bhagavad Bhakti Rasayanam

——
ಭೃಗುಪ್ರಾಕೃತ್‌ವತ್‌ಪ್ರಾಕೃತಿರಸಾಯನಂ

Document Information

Text title : Shri Bhagavad-Bhakti Rasayanam

File name : bhaktirasaayana.itx

Category : major_works, madhusUdanasarasvatI

Location : doc_z_misc_major_works

Author : matparamahaMsa parivrAjakAcArya shrI madhusUdanasarasvatI

Transliterated by : D.V.N.Sarma dvnsarma at gmail.com Sunder Hattangadi

Proofread by : D.V.N.Sarma, Sunder Hattangadi

Description/comments : Perspective of Devotion by an advaitin philosopher

Source : ShriBhagavadbhaktirasayanam - Achyutagranthamala Dvitiya Pushpam - 1st ed,
Vikramabde 1984

Latest update : June 16, 2007, April 6, 2012, April 25, 2015

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

Bhagavad Bhakti Rasayanam

ஸ்ரீபுகவத்புக்திரஸாயநம்

பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்ய-விஸ்வவிக்யாதவைதுஷ்க

ஸ்ரீமதுஸூதந்ஸரஸ்வதீயதிவர விரசிதம்

புக்திஸாமாந்யநிருபணநாமக:

ப்ரதமோல்லாஸ: ||

நவரஸமிலிதம் வா கேவலம் வா புமர்தம்

பரமமிஹ முகுந்தே புக்தியோகம் வதந்தி |

நிருபமஸுகஸம்வித்புபமஸ்ப்ருஷ்டது:கம்

தமஹமகில்துஷ்டயை ஸாஸ்த்ரத்ப்ருஷ்ட்யா வ்யநஜ்மி || 1 ||

ஸம்ஸாரரோகேண பஸீயஸா சிரம்

நிபீடிதைஸ்தத்ப்ரஸமேஸ்திஸிக்ஷிதம் |

இதம் புவத்பிஃஹுதா வ்யயாதிசம்

நிபீயதாம் புக்திரஸாயநம் புதா: || 2 ||

த்ப்ருதஸ்ய புகவத்தமாத்தாராவாஹிகதாம் கதா |

ஸர்வேஸோ மநஸோ வ்ருத்திர்புக்திரித்யபிதீயதே || 3 ||

சித்தத்ப்ரவ்யம் ஹி ஜதுவத்ஸவபாவாத்கடிநாத்மகம் |

தாபகைர்விஷயையோகே த்ப்ரவத்வம் ப்ரதிபத்யதே || 4 ||

காமக்ரோதபயஸ்நேஹஹர்ஷஸோகத்யாஸ்த்ய: |

தாபகாஸ்சித்தஜதுநஸ்தச்சாந்தௌ கடிநம் து தத் || 5 ||

த்ப்ருதசித்தே விநிக்ஷிப்த: ஸ்வாகாரோ யஸ்து வஸ்துநா |

ஸப்தஸம்ஸ்காரவாஸநாபாவபாவநாபாகஸௌ || 6 ||

ஸிதிஸீபாவமாத்ரம் து மநோ க்ச்சத்யதாபகை: |

ந தத்ர வஸ்து விஸதி வாஸநாத்வேந கிஞ்சந || 7 ||

த்ப்ரவதாயாம் ப்ரவிஷ்டம் ஸத்யத்காடிந்யத்புஸாம் கதம் |

சேத: புநர்த்ப்ருதௌ ஸத்யாமபி தந்நைவ முஞ்சதி || 8 ||

ஸ்தா²யீபா⁴வகி³ரா⁵தோ⁵ஸௌ வஸ்த்வாகாரோ⁵பி⁴தீ⁴யதே |
வ்யக்தஸ்ச ரஸதாமேதி பராநந்த³தயா புந: || 9 ||

பீ⁴க³வாந்பரமாநந்த³ஸ்வரூப: ஸ்வயமேவ ஹி |
மநோக³தஸ்ததா³காரோ ரஸதாமேதி புஷ்கலம் || 10 ||

காந்தா⁵⁵தி³ விஷயே⁵ப்யஸ்தி காரணம் ஸுக²சித்³க⁴நம் |
கார்யாகாரதயா⁵பா⁴நே⁵ப்யாவ்ரு³தம் மாயயா ஸ்வத: || 11 ||

ஸத³ஜ்ஞாதஞ்ச தத்³பீ³ரஹ்ம மேயம் காந்தா⁵⁵தி³ மாநத: |
மாயா⁵⁵வ்ரு³திதிரோதா⁴நே வ்ரு³த்த்யா ஸத்த்வஸ்த²யா கூணம் || 12 ||

அதஸ்ததே³வ பா⁴வத்வம் மநஸி ப்ரதிபத்³யதே |
கிஞ்ச ந்யூநாஞ்ச ரஸதாம் யாதி ஜாட்³யவிமிஸ்ரணத் || 13 ||

இதி வேதா³ந்தஸித்³தா⁴ந்தே ஸ்தா²யினோ ரஸதோதி³தா |
ஸாங்க²யஸித்³தா⁴ந்தமாஸி³த்யாப்யதூ⁴நா ப்ரதிபத்³யதே || 14 ||

தமோரஜ:ஸத்த்வகு³ண மோஹது:³க²ஸுகா²த்மகா: |
தந்மயீ ப்ரக்ரு³திர்ஹேது:, ஸர்வம் கார்யஞ்ச தந்மயம் || 15 ||

த்ரிகு³ணத்மகமேகைகம் வஸ்து தர்யாகாரமீக்ஷயதே |
நிஜமாநஸஸங்கல்பபே⁴தே³ந புருஷைஸ்த்ரிபி:⁴ || 16 ||

காமிந்யா: ஸுக²தா பீ⁴ர்த்ரா ஸபத்ந்யா து:³க²ரூபதா |
தத்³லாபா⁴த்ததா²ந்யேந மோஹத்வமநுபூ⁴யதே || 17 ||

ஏவம் ஸதி ஸுகா²கார: ப்ரவிஷ்டோ மாநஸே யதா³ |
ததா³ ஸ ஸ்தா²யிபா⁴வத்வம் ப்ரதிபத்³ய ரஸோ பீ⁴வேத் || 18 ||

பரமாண்வேகரூபம் து சித்தம் ந விஷயாக்ரு³தி |
இத்யாதி³ மதமந்யேஷாமப்ரமாண்யாது³பேக்ஷிதம் || 19 ||

கீ³ரு³ஹ்ணதி விஷயாகாரம் மநோ விஷயயோக³த: |
இதி வேதா³ந்திபி⁴ஸஸாங்க²யைரபி ஸம்யங்நிரூபிதம் || 20 ||

மூஷாஸிக்தம் யதா² தாம்ரம் தந்நிபீ⁴ம் ஜாயதே ததா² |
கீ⁴டாதி³ வ்யாப்நுவச்சித்தம் தந்நிபீ⁴ம் ஜாயதே த்⁴ருவம் || 21 ||

வ்யஞ்ஜகோ வா யதா²55லோகோ வ்யங்க³யஸ்யாகாரதாமியாத் |

ஸர்வார்த² வ்யஞ்ஜகத்த்வாத்³தீ⁴ர்தா²காரா ப்ரத்³ரு³ஸ்யதே || 22 ||

ப⁴க³வத்பூஜ்யபாதா³நாமியமுக்தி: ஸயுக்திகா |
ததா² வார்திககாரைரப்யயமர்தோ² நிரூபித: || 23 ||

மாதூர்மாநாபி⁴நிஷ்பத்திர்நிஷ்பந்நம் மேயமேதி தத் |
மேயாபி⁴ஸங்க³தம் தச்ச மேயாப⁴த்வம் ப்ரபத்³யதே || 24 || var. addition

ஏவம் ஏதாத்³ரு³ஸம் வாக்யமுதா³ஹார்யமநேகஸ: |
சித்தஸ்ய விஷயாகாரக்³ராஹகத்வோபபாத³நே || 25 || var. addition

அதோ மாம்ஸமயீ யோஷித்காசித்³ந்யா மநோமயீ |
மாம்ஸமய்யா அபே⁴தே³ஸ்பி பி⁴த்³யதே³த்ர மநோமயீ || 26 ||

பா⁴ர்யா, ஸ்நுஷா, நநாந்தா³ ச, யாதா, மாதேத்யநேகதா⁴ |
ஜாமாதா, ஸ்வஸூர:, புத்ர:, பிதேத்யாதி³ புமாநபி || 27 ||

பா³ஹ்ய பிண்ட³ஸ்ய நாஸே³பி திஷ்ட²த்யேவ மநோமய: |
அத: ஸ்தா²யீதி வித்³வத்³பி⁴ரயமேவ நிரூபித: || 28 ||

ஏவம் ஸாமாந்யதோ பா⁴வஸ்வரூபமபி⁴வர்ணிதம் |
விஸேஷேண து ஸர்வேஷாம் லக்ஷணம் வக்ஷ்யதே ப்ரு²த்²க் || 29 ||

ப⁴க³வந்தம் விபு⁴ம் நித்யம் பூர்ணம் போ³த⁴ஸூகா²த்மகம் |
யத்³க்³ரு³ஹ்ணாதி த்³ருதம் சித்தம் கிமந்யத்³வஸிஷ்யதே || 30 ||

கடி²நா ஸிதி²லா வா தீ⁴ர்ந க்³ரு³ஹ்ணாதி ந வாஸ்யதே |
உபேக்ஷாஜ்ஞாநமித்யாஹுஸ்தத்³பு³தா:⁴ ப்ரஸ்தராதி³ஷு || 31 ||

காடி²ந்யம் விஷயே குர்யாத்³த்³ரவத்வம் ப⁴க³வத்பதே³ |
உபாயைஸ்ஸாஸ்த்ரநிர்³தி³ஷ்டைரநுக்ஷணமதோ பு³தா:⁴ || 32 ||

உபாயா: ப்ரத²மஸ்கந்தே⁴ நாரதே³நோபவர்ணிதா: |
ஸங்க்ஷேபாத்நாநஹம் வக்ஷயே பூ⁴மிபே⁴த்³விபா⁴க³த: || 33 ||

ப்ரத²மம் மஹதாம் ஸேவா தத்³த³யாபாத்ரதா தத: |
ஸ்ரத்³தா⁴ஸ்த² தேஷாம் த⁴ர்மேஷு ததோ ஹரிகு³ணஸ்ருதி: || 34 ||

ததோ ரத்யங்குரோத்பத்திஸ்ஸவரூபாதி⁴க³திஸ்தத: |
ப்ரேமவ்ரு³த்³தி:⁴ பராநந்தே³ தஸ்யாத² ஸ்பு²ரணம் தத: || 35 ||

ப⁴க³வத்³த⁴ர்மநிஷ்டா²ஸ்தஸ்ஸவஸ்மிந் தத்³கு³ணஸாலிதா |

ப்ரேம்னோ⁵த² பரமாகாஷ்டே²த்யுதி³தா ப⁴க்தி பூ⁴மிகா || 36 ||

லக்ஷணம் ப⁴க³வத்³ப⁴க்தே: ஸாத⁴நம் ஸோபபத்திகம் |
ஸபூ⁴மிகம் ஸ்வரூபஞ்ச யதா²பு³த்³தீ⁴ஹ வர்ணிகம் || 37 ||

இதி ஸ்ரீ பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்ய ஸ்ரீமது⁴ஸூ⁴த³நஸரஸ்வதீ⁴விரசிதே
ப⁴க³வத்³ப⁴க்திரஸாயநே ஸ்வரூபபூ⁴மிகாஸாத⁴நஸஹித⁴ப⁴க்திஸாமாந்யநிரூபணம்
நாம ப்ரத²மோல்லாஸஸ்ஸமாப்த: ||

அத² த்³விதீயோல்லாஸ: ||

த்³ருதே சித்தே ப்ரவிஷ்டா யா கோ³விந்தா³காரதா ஸ்தி²ரா |

ஸா ப⁴க்திரித்யபி⁴ஹிதா விசேஷஸ்த்வது⁴நோச்யதே || 1 ||

சித்தத்³ருதே: காரணநாம் பே⁴தா³த்³ப⁴க்திஸ்து பி⁴த்³யதே |

தாந்யுக்த்தாநி து ஸங்க்ஷேபாத்³வ்யாக்²யாயந்தே⁵து⁴நா ஸ்பு²டம் || 2 ||

காமஸ்ஸரீரஸம்ப³ந்த⁴விசேஷஸ்த்³பு⁴ஹயாலுதா |

ஸந்நிதா⁴நாஸந்நிதா⁴நபே⁴தே³ந ஸ ப⁴வேத்³த்³விதா⁴ || 3 ||

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ சித்தே யா ஸ்யாச்ச்²ரீக்²ரு²ஷ்ணநிஷ்ட²தா |

ஸம்போ⁴க³விப்ரயோகா³க்²யா ரதிஸ்ஸா ஸா க்ரமாத்³ப⁴வேத் || 4 ||

க்ரோத⁴ ஈர்ஷ்யாநிமித்தம் து சித்தாபி⁴ஜ்வலநம் ப⁴வேத் |

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ ஸா து த்³வேஷ ஸப்³தே³ந க்³ரு²ஹ்யதே || 5 ||

அத்ர சேதோ வ்யாகுலத்வம் ஸோபத்³ராவகத³ர்ஸநாத் |

உபத்³ராவகநாஸார்த²ம் தத்ப்ரீத்யர்த²ம் ச தத்³த்³விதா⁴ || 6 ||

தத்ராத்³யம் த்³வேஷ ஏவ ஸ்யாத்³த்³விதீயம் ரதிஸப்³த³ப⁴க் |

உபரிஷ்டாத்தது³ப⁴யம் மயா ஸ்பஷ்டகரிஷ்யதே || 7 ||

த்³வேஷா ஹேதுஸ்ஸம்வமந்தூர்த்த²ம் வைக்லவ்யம் சித்தக³ம் து யத் |

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ யா⁵ஸ்தே ரதிஸ்ஸா ப⁴யமுச்யதே || 8 ||

ஸ்நேஹ: புத்ராதி³விஷய: பால்யபாலகலக்ஷண: |

ஸேவ்யஸேவகபா⁴வோ⁵ந்ய: ஸோ⁵ப்யுக்த்தஸ்த்ரிவிதோ⁴ பு³தை: || 9 ||

ப⁴க³வத்³தா³ஸ்யஸக்²யாப⁴யாம் மிஸ்ரிதம் சாபரம் ஜகு: |

யா க்ரு²ஷ்ணாகாரதா சித்தே தஜ்ஜந்யத்³ருதிஸாவிநி || 10 ||

பால்யபாலகபா⁴வேந ஸா வத்ஸலரதிர்பு⁴வேத் |

ஸேவ்யஸேவகபா⁴வேந ப்ரேயோரதிரிதீர்யதே || 11 ||

ஹர்ஷஸ்சித்தஸமுல்லாஸ: கத்²யதே ஸ சதுர்வித:⁴ |

ஏக: பராநந்த³மய: ஸ்ரீஸமாஹாத்மயகாரணத் || 12 ||

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ ஸுத்³தா⁴ ரதிர்கோ³விந்த³கோ³சரா |

ஏதத்³ந்தம் ஹி ஸாஸ்த்ரேஷு ஸாத்⁴நாம்நாநமிஷ்யதே || 13 ||

வ்ரீடா³விக்ரு³தவாக்³வேஷசேஷ்டா³ஜநிதோ³பர: |

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ சேதோவிகாஸோ ஹாஸ உச்ச்யதே || 14 ||

லோகோத்தரசமத்காரிவஸ்துத்³ர்ஸநஜ: பர: |

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ சேதோவிகாஸோ விஸ்மயோ மத: || 15 ||

யுத்³தா⁴தி³தாபஜநிதோ வீராணம் ஜாயதே பர: |

ததஸ்சித்தஸ்ய விஸ்தாரோ த்³ருதஸ்யோத்ஸாஹ உச்ச்யதே || 16 ||

இஷ்டவிச்சே²த்³ஜநிதோ யஸ்சித்தே க்விஷ்டதோ³ய: |

தஜ்ஜந்யாயாம் த்³ருதௌ விஷ்டா ரததா ஸோக உச்ச்யதே || 17 ||

த³யா க்⁴ரு³ண ஸ்யாத்³விஷ்யதுச்ச²த்வஜ்ஞாநபூர்விகா |

தயா த்³ருதே து மநஸி ஜுகு³ப்ஸா ஜாயதே த்ரிதா⁴ || 18 ||

பூதிவ்ரணாதி³விஷயே கதி²தோத்³வேகி³நீ பு³தை:⁴ |

ஸ்மஸாநோத்த²பிஸாசாதி³விஷயா க்ஷோபி⁴ணீ ப⁴வேத் || 19 ||

தே³ஹேந்த³ரியாதி³து:³க²த்வவிசாரணபுரஸ்ஸரா |

க்⁴ரு³ண ஸுத்³தே⁴தி கவிபி⁴ஸ்ஸா ஜுகு³ப்ஸா ப்ரகீர்திதா || 20 ||

யா து ஸோச்யஸ்ய ரக்ஷார்த²ம் ப்ரவ்ரு³த்திரநுகம்பயா |

தயா த்³ருதே து மநஸி த³யோத்ஸாஹஸ்ஸம்ரு³தோ பு³தை:⁴ || 21 ||

ஸர்வஸ்வமபி தா³ஸ்யாமி ப்ரார்த²யேதி ச யோ மஹாந் |

உத்³யமோ த்³ருதசித்தஸ்ய தா³நோத்ஸாஹஸ்ஸ உச்ச்யதே || 22 ||

ததா² ஸ்வத⁴ர்மரக்ஷார்த²ம் யா ப்ரவ்ரு³த்தி: ப்ரயத்தந: |

தயா சித்தஸ்ய விஸ்தாரோ த⁴ர்மோத்ஸாஹோ த்³ருதௌ ப⁴வேத் || 23 ||

வஸீகாராக்²யவெராக்³யம் யத்காமாஸ்ப்ரு³ஹதாத்மகம் |

தேந த்³ருதஸ்ய சித்தஸ்ய ப்ரகாஸ: ஸம உச்யதே || 24 ||

இதோ⁵ந்யதா² து சித்தஸ்ய ந த்³ருதிர்வித்³யதே க்வசித் |
தத³பா⁴வாத்து பா⁴வோ ந நிருக்தாந்யோ⁵ஸ்தி கஸ்சந || 25 ||

யாவத்யோ த்³ருதயஸ்சித்தே பா⁴வாஸ்தாவந்த ஏவ ஹி |
ஸ்தா²யினோ ரஸதாம் யாந்தி விபா⁴வாதி³ ஸமாஸ்யாந் || 26 ||

த⁴ர்மோத்ஸாஹோ த³யோத்ஸாஹோ ஜு³க்³பஸா த்ரிவிதா⁴ ஸம: |
ஷட³ப்யேதே ந விஷயா ப⁴க³வத்³விஷயா ந ஹி || 27 ||

த⁴ர்மவீரோ த³யாவீரோ பீ³ப⁴த்ஸ: ஸாந்த இத்யமீ |
அதோ ந ப⁴க்தி ரஸதாம் யாந்தி பி⁴ந்நாஸ்பத்³த்வத: || 28 ||

ஈர்ஷ்யாஜப⁴யஜத்³வேஷௌ ப⁴க³வத்³விஷயாவபி |
ந ப⁴க்திரஸதாம் யாத: ஸாக்ஷாத்³த்³ருதிவிரோத⁴த: || 29 ||

ஸூத்³தோ⁴ ரௌத்³ரரஸஸ்தத்ர ததா² ரௌத்³ரப⁴யாநக: |
நாஸ்வாத்³ய: ஸுதி⁴யா ப்ரீதிவிரோதே⁴ந மநாக்³பி || 30 ||

காமஜே த்³வே ரதீ ஸோக: ப்ரீதி⁴பீ⁴விஸ்மயஸ்ததா² |
உத்ஸாஹோ யுதி⁴ தா³நே ச ப⁴க³வத்³விஷயா அமீ || 31 ||

வ்யாமிஸ்பா⁴வஸூபத்வம் யாந்த்யேதே கூ³நீரநீரவத் |
விபா⁴வாதி³ ஸமாயோகே³ ததா² ப⁴க்திரஸா அபி || 32 ||

ஸ்ரு³ங்கா³ர: கருணோ ஹாஸ்யஸ்ததா² ப்ரீதி³ர்ப⁴யாநக: |
அத்³ப⁴தோ யுத்³த⁴வீரஸ்ச தா³நவீரஸ்ச மிஸ்ரிதா: || 33 ||

ஸூத்³தா⁴ ச வத்ஸலரதி: ப்ரேயோரதிநிதி த்ரயீ |
பா⁴வாந்தராமிஸ்ரிதத்வாத்³மிஸ்ரா ரதிருச்யதே || 34 ||

விஸூத்³தோ⁴ வத்ஸல: ப்ரேயாநிதி ப⁴க்திரஸாஸ்த்ரய: |
ரஸாந்தராமிஸ்ரிதாஸ்தே ப⁴வந்தி பரிபுஷ்கலா: || 35 ||

ஸ்ரு³ங்கா³ரோ மிஸ்ரிதத்வே⁵பி ஸர்வே⁴யோ ப³லவத்தர: |
தீவ்ர தீவ்ரதரத்வம் து ரதேஸ்தத்ரைவ வீக்ஷயதே || 36 ||

கேசித்³கேவலஸங்கீர்ண: கேசித்³ஸங்கீர்ணமிஸ்ரிதா: |
கேசித்³கேவலமிஸ்ராஸ்ச ஸூத்³தா⁴ஸ்ச ஸ்யுஸ்சதுர்விதா: || 37 ||

தத்ர கேவலஸங்கீர்ண ரௌத்³ரோ ரௌத்³ரபுயாநக: |
தர்மவீரோ தா³நவீரோ பீ³புத்ஸம்ஸாந்த இத்யபி || 38 ||

மிஸ்ரா ஏவாந்யவிஷயா: ப்ரோக்தாஸ்ஸங்கீர்ணமிஸ்ரிதா: |
புக³வத்³விஷயாஸ்தே து க்யாதா: கேவல மிஸ்ரிதா: || 39 ||

ஸுத்³தா⁴ஸ்த்ரய: புரையோக்தா: ஸங்கீர்யந்தே ந கேநசித் |
ஏவம் நிரூபிதா புக்தி: ஸங்க்ஷேபாது³ச்யதே புந: || 40 ||

ராஜஸீ தாமஸீ ஸுத்³த⁴ஸாத்த்விகீ மிஸ்ரதா ச ஸா |
ஈர்ஷ்யாஜத்³வேஷஜா⁵⁵த்³யா ஸ்யாத்³புயஜத்³வேஷஜாபரா || 41 ||

ஹர்ஷஜா ஸுத்³த⁴ஸத்த்வோத்தா² காமாஸோகாதி³ஜேதரா |
ஸத்த்வஜத்வே து ஸர்வாஸாம் கு³ணந்தரக்ரு³தாபி⁴தா³ || 42 ||

தத்ர தே ரதிதாம் நைவ யாத: ஸுக²விரோத⁴த: |
ரதிஸப³த³ம் து ப⁴ஜத: ஸுக²மய்யௌ பரே த்³ருதீ || 43 ||

புக்திர்ஸுதூர்விதா⁴ப்யேஷா புக³வத்³விஷயா ஸ்தி²ரா |
த்³ரு³ஷ்டாத்³ரு³ஷ்டோபுயைகைகப²லா புக்திஸ்த்ரிதா⁴ புவேத் || 44 ||

ராஜஸீ தாமஸீ புக்திரத்³ரு³ஷ்டப²லமாத்ரபா⁴க் |
த்³ரு³ஷ்டாத்³ரு³ஷ்டோபுயப²லா மிஸ்ரிதா புக்திரிஷ்யதே || 45 ||

ஸுத்³த⁴ஸத்த்வோத்³புவா⁵ப்யேவம் ஸாத⁴கேஷ்வஸமதா³தி³ஷு |
த்³ரு³ஷ்டமாத்ரப²லா ஸா து ஸித்³தே⁴ஷு ஸநகாதி³ஷு || 46 ||

த்³ரு³ஷ்டாத்³ரு³ஷ்டப²லா புக்தி: ஸுக²வ்யக்தேர்விதே⁴ரபி |
நிதா³க⁴தூ³நதே³ஹஸ்ய கங்கா³ஸநாநக்ரியா யதா² || 47 ||

ரஜஸ்தமா⁵பி⁴பூ⁴தஸ்ய த்³ரு³ஷ்டாம்ஸ: ப்ரதிப³த⁴யதே |
ஸீதவாதாதூரஸ்யேவ நாத்³ரு³ஷ்டாம்ஸஸ்து ஹீயதே || 48 ||

ததை²வ ஜீவந்முக்தாநாமத்³ரு³ஷ்டாம்ஸோ ந வித்³யதே |
ஸநாத்வா பு⁴க்தவதாம் பூ⁴யோ கங்கா³யாம் கரீ³தாம் யதா² || 49 ||

வர்தமாநதநுப்ராப்யம் ப²லம் த்³ரு³ஷ்டமுதா³ஹ்ரு³தம் |
பா⁴விதே³ஹோபபோ⁴க்யம் யத்தத்³ரு³ஷ்டமுதீ³ரிதம் || 50 ||

ரஜஸ்தம:ப்ரசண்ட³த்வே ஸுக²வ்யக்திரஸத்ஸமா |
தீவ்வாயுவிநிக்ஷிப்ததீ³பஜ்வாலேவ பா⁴ஸதே || 51 ||

தஸ்மாத்ஸ்வயம்ப்ரபா⁴SSநந்தா³காரா⁵பி மதிஸந்ததி: |
ப்ரதிப³ந்த⁴வஸாந்ந ஸ்யாத்ஸுக²வ்யக்திபதா³ஸ்பத³ம் || 52 ||

ரஜ: ப்ரப³ஸைத்த்வாம்ஸாதீ³ர்ஷயாஜத்³வேஷமிஸ்ரிதா |
மநோவ்ரு³த்தி: பராநந்தே³ சைத்³யஸ்ய ந ஸுகா²யதே || 53 ||

தம:ப்ரப³ஸைத்த்வாம்ஸாதீ³பீ⁴திஜத்³வேஷமிஸ்ரிதா |
மநோவ்ரு³த்தி: பராநந்தே³ கம்ஸஸ்ய ந ஸுகா²யதே || 54 ||

தயோர்பா⁴விஸா¹ரே து ப்ரதிப³ந்த⁴க்ஷயே ஸதி |
ஸைவ சித்தத்³ருதி³ர்பீ⁴க்திரஸதாம் ப்ரதிபத்³யதே || 55 ||

அது⁴நா⁵பி பீ⁴ஜந்தோ யே தீ³வேஷா³த்பாஸூபதாத³ய: |
தேஷாமப்யேவமேவ ஸ்யாத³த² வா⁵நேந துல்யதா || 56 ||

த³ருதௌ ஸத்யாம் பீ⁴வேத்³பீ⁴க்திரத்³ருதௌ து ந கிஞ்சந |
சித்தத்³ருதேரபா⁴வேந வேநஸ்து கதமோ⁵பி ந || 57 ||

ரஜஸ்தமோவிஹீநா து பீ⁴க³வத்³விஷயா மதி: |
ஸுகா²பீ⁴வ்யஞ்ஜகத்வேந ரதிரித்யபி⁴தீ³யதே || 58 ||

ஸ்நேஹஸ்யைவ விகார: ப்ரியயோரத்யந்தபா⁴வநாத³நிஸம் |
விரஹாஸஹிஷ்ணுதா⁵SSத்மா ப்ரீதிவிஸேஷோ ரதிர்நாம || 59 || var. addition

ரஜஸ்தமஸ்ஸமுச்சே²த³தாரதம்யேந கீ³ம்யதே |
துல்யே⁵பி ஸாத⁴நா⁴யாஸே தாரதம்யம் ரதேரபி || 59 ||

விரஹே யாத்³ரு³ஸம் து:³க²ம் தாத்³ரு³ஸீ தீ³ரு³ஸ்யதே ரதி: |
ம்ரு³து³மத்⁴யாதி⁴மாத்ரத்வாத்³விஸேஷோ⁵த்ராபி வீக்ஷயதே || 60 ||

வைகுண்டே² தீ³வாரகாயாம் ச ஸ்ரீமத்³வ்ரு³ந்தா³வநே ததா² |
ம்ரு³து³தீ³வ்ரா மத்⁴யதீ³வ்ரா தீ³வ்ரதீ³வ்ரா ச ஸா க்ரமாத் || 61 ||

இயம் நிஸர்க³ஸம்ஸர்கௌ³பம்யாத்⁴யாத்மாபி⁴யோக³ஜா |
ஸம்ப்ரயோகா³பி⁴மாநா⁴யாம் ஸமாரோபே ஸ்தி²தா ததா² || 62 ||

ஸ்பர்ஸே ஸப்³தே³ ததா² ரூபே ரஸே க³ந்தே⁴ ச கேவலே |
ஸமுச்சிதே ச ஸா தத்ரேத்யேகா ஷட்³விதா⁴ பீ⁴வேத் || 63 ||

ஸூத்³தா⁴ வ்யாமிஸ்ரிதா சேதி புந்ரேஷா தீ³விதா⁴ பீ⁴வேத் |

தத்ராநுபாதி⁴ஸ்ஸூத்³தா⁴ ஸ்யாத்ஸோபாதி⁴ர்மிஸ்ரிதோதி³தா || 64 ||

அநுபாதி⁴ பராநந்த³ மஹிமைக நிப³ந்த⁴நா |
ப⁴ஜநீயகு³ணநந்த்யாதே³கருபைவ ஸோச்யதே || 65 ||

காமஸம்ப³ந்த⁴ப⁴யத: ஸோபாதி⁴ஸ்த்ரிவிதா⁴ ப⁴வேத் |
விபா⁴வாதி³ஸமாயோகே³ ஸூத்³த⁴ப⁴க்திரஸோ ப⁴வேத் || 66 ||

ஸ்ரு³ங்கா³ர்மிஸ்ரிதா ப⁴க்தி: காமஜா ப⁴க்திரிஷ்யதே |
ஸம்ப³ந்த⁴ஜா ரதிர்யாதி பூர்வோக்தாம் ரஸதாம் த்³வ்யோ: || 67 ||

ஏகோ வத்ஸலப⁴க்த்யாக்²ய: ப்ரேயோப⁴க்திஸ்ததா²5பரா |
ப⁴யஜா ரதிரத்⁴யாஸ்தே ரஸம் ப்ரீதிப⁴யாநகம் || 68 ||

ஏகதை³வ யதி³ வ்யக்தமித³ம் ரதி சதுஷ்டயம் |
ததா³ து பாநகரஸந்யாயேந பரமோ ரஸ: || 69 ||

ஏகத்³வ்யாதி³ரஸவ்யக்திபே⁴தா³த்³ரஸபி⁴தா³ ப⁴வேத் |
தஸமாத்த்வசித்த³ப⁴யாஸம் குர்யாத்³ரதிசதுஷ்டயே || 70 ||

வ்ரஜதே³வீஷு ச ஸ்பஷ்டம் த்³ரு³ஷ்டம் ரதிசதுஷ்டயம் |
தச்சித்தாலம்ப³நந்தவேந ஸ்வசித்தம் தாத்³ரு³ஸம் ப⁴வேத் || 71 ||

ரஸாந்தரவிபா⁴வாதி³ ஸங்கீர்ண ப⁴க³வத்³ரதி: |
சித்ரரூபவத்³ந்யாத்³ரு³க்³ரஸதாம் ப்ரதிபத்³யதே || 72 ||

ரஸாந்தரவிபா⁴வாதி³ ராஹித்யே து ஸ்வரூபபா⁴க் |
த³ஸமீமேதி ரஸதாம் ஸநகாதே³ரிவாதி⁴காம் || 73 ||

ரதிந்தே³வாதி³விஷயா வ்யபி⁴சா⁴ ததோ²ர்ஜித: |
பா⁴வ: ப்ரோக்தோ ரஸோ நேதி யது³க்தம் ரஸகோவிதை:³ || 74 ||

தே³வாந்தரேஷு ஜீவத்வாத்பராநந்தா³ப்ரகாஸநாத் |
தத்³யோஜ்யம், பரமாநந்த³ரூபே ந பரமாத்மநி || 75 ||

காந்தாதி³விஷயா வா யே ரஸாத்³யாஸ்தத்ர நேத்³ரு³ஸம் |
ரஸத்வம் புஷ்யதே பூர்ணஸுகா²ஸ்பர்ஸித்வகாரணத் || 76 ||

பரிபூர்ணரஸா கூஷுத்³ரரஸேப்⁴யோ ப⁴க³வத்³ரதி: |
க²த்³யோதேப்⁴ய இவாதி³த்யப்ரபே⁴வ ப³லவத்தரா || 77 ||

க்ரோத⁴ஸோகப⁴யாதீ³நாம் ஸாக்ஷாத்ஸுக²விரோதி⁴நாம் |

ரஸத்வமப்யுபக³தம் ததா²ஸ்ருப⁴வமாத்ரத: || 78 ||

இஹாநுப⁴வஸித்³தே⁴஽பி ஸஹஸ்ரகு³ணிதோ ரஸ: |

ஜடே³நேவ த்வயா கஸ்மாத³கஸ்மாத³பலப்பதே || 79 ||

இதி ஸ்ரீபரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்யஸ்ரீமது⁴ஸூத்³நஸரஸ்வதீவிரசிதே

ப⁴க³வத்³ப⁴க்திரஸாயநே ப⁴க்திவிஸேஷப்ரதிபாத³கோ நாம் த்³விதீயோல்லாஸஸ்ஸமாப்த:

||

அத² த்ரு²தீயோல்லாஸ: ||

நநு கேயம் ரஸோ நாம, கிந்நிஷ்டோ² வா ப⁴வேத³ஸௌ |

அஸ்ய ப்ரத்யாயக: கோ வா, ப்ரதீதிரபி கீத்³ரு²ஸீ || 1 ||

விபா⁴வைரநுபா⁴வைஸ்ச வ்யபி⁴சாரிபி⁴ரப்யுத |

ஸ்தா²யீபா⁴வ: ஸுக²த்வேந வ்யஜ்யமாநோ ரஸ: ஸம்ரு²த: || 2 ||

ஸுக²ஸ்யாத்மஸ்வரூபத்வாத்³தா⁴ரோ ந வித்³யதே |

தத்³வ்யஞ்ஜிகாயா வ்ரு²த்தேஸ்து ஸாமாஜிகமந: ப்ரதி || 3 ||

காவ்யார்த²நிஷ்டா² ரத்யாத்³யா: ஸ்தா²யிந: ஸந்தி லௌகிகா: |

தத்³போ³த்³த்⁴ரு²நிஷ்டா²ஸ்த்வபரே தத்ஸமா அப்யலௌகிகா: || 4 ||

போ³த்⁴யநிஷ்டா² யதா²ஸ்வம் தே ஸுக²து:³கா²தி³ ஹேதவ: |

போ³த்³த்⁴ரு²நிஷ்டா²ஸ்து ஸர்வே⁵பி ஸுக²மாத்ரைகஹேதவ: || 5 ||

அதோ ந கருணாதீ³நாம் ரஸத்வம் ப்ரதிஹந்யதே |

பா⁴வாநாம் போ³த்³த்⁴ரு²நிஷ்டா²நாம் து:³கா²ஹேதுத்வநிஸ்சயாத் || 6 ||

தத்ர லௌகிகரத்யாதே:³ காரணம் லௌகிகம் து யத் |

காவ்யோபத³ர்ஸிதம் தத்து விபா⁴வ இதி கத்²யதே || 7 ||

லௌகிகஸ்யைவ ரத்யாதே³ர்லோகே யத்கார்யமீக்ஷிதம் |

காவ்யோபத³ர்ஸிதம் தத்ஸ்யாத³நுபா⁴வபதா³ஸ்பத³ம் || 8 ||

லௌகிகஸ்யைவ ரத்யாதே³ர்யேபா⁴வா: ஸஹகாரிண: |

காவ்யோபத³ர்ஸிதாஸ்தே து கத்²யந்தே வ்யபி⁴சாரிண: || 9 ||

அலௌகிகஸ்ய ரத்யாதே:³ ஸாமாஜிகநிவாஸிந: |

உத்³போ³தே⁴ காரணம் ஜ்ஞேயம் த்ரயமேதத்ஸமுச்சிதம் || 10 ||

ஜ்ஞாதஸ்வபரஸம்ப³ந்தா⁴தீ³ந்யே ஸாதா⁴ரணாத்மநா |
அலௌகிகம் போ³த⁴யந்தி பா⁴வம் பா⁴வாஸ்த்ரயோ⁵ப்யமீ || 11 ||

பா⁴வத்ரிதயஸம்ஸ்ரு³ஷ்டஸ்தா²யிபா⁴வாவகா³ஹிநீ |
ஸமூஹாலம்ப³நாத்மைகா ஜாயதே ஸாதத்தவிகீ மதி: || 12 ||

ஸா⁵நந்தரக்ஷணே⁵வஸ்யம் வ்யநக்தி ஸுக²முத்தமம் |
தத்³ரஸ:, கேசிதா³சார்யா ஸ்தாமேவ து ரஸம் விது:³ || 13 ||

தேஷாம் ப்ரத்யேகவிஜ்ஞாநம் காரணத்வேந தைர்மதம் |
ஸ்தா²யீபா⁴வோ ரஸ இதி ப்ரயோக³ஸ்தூபசாரத: || 14 ||

ஏவமவ்யவதா⁴நேந க்ரமோ யஸ்மாந்ந லக்ஷயதே |
அஸம்லக்ஷயக்ரமவ்யங்க்³யம் த்⁴வநிம் தஸ்மாதீ³மம் விது:³ || 15 ||

வ்யவதா⁴நாத்க்ரமோ லக்ஷயோ வஸ்த்வலங்காரயோர்த்⁴வநௌ |
லக்ஷயவ்யங்க்³யக்ரமம் தஸ்மாதீ³த்⁴வநிமேதம் ப்ரசக்ஷதே || 16 ||

ரஸபா⁴வததா³பா⁴ஸபா⁴வஸாந்த்யாதீ³ரக்ரம: |
அநந்தரக்ஷணே யஸ்மாத்³வ்யஜ்யதே⁵வஸ்யமேவ ஸ: || 17 ||

ஸ்ருதிது³ஷ்டாத³யோ தோ³ஷா யே ரஸப்ரதிப³ந்த⁴கா: |
தத்³பா⁴வோ⁵பி ஸாமக்³ர்யாம் நிவிஷ்டோ⁵நிஷ்டஹாநிக்ரு³த் || 18 ||

யா ரீதயோ யே ச கு³ணஸ்தஜ்ஜ்ஞாநமபி காரணம் |
அலங்காராஸ்ச விஜ்ஞாதா ப⁴வந்தி பரிபோஷகா: || 19 ||

கு³ணலங்காரரீதீநாம் பா⁴வாநாம் ச நிவேத³க: |
தஸ்ய ப்ரத்யாயக: ஸப்³தோ³ வ்ரு³த்த்யா வ்யஞ்ஜநருபயா || 20 ||

வ்ரு³த்தி: கார்யா⁵பரோக்ஷா⁵ஸ்ய ஸப்³த³ஸ்ய ஸுக²க³ர்பி⁴ணீ |
த³ஸமஸ்த்வமஸீத்யாதீ³ வாக்யோத்த²மதிவ்ரு³த்திவத் || 21 ||

நித்யம் ஸுக²மபி⁴வ்யக்தம் “ரஸோ வை ஸ” இதி ஸ்ருதே: |
ப்ரதீதி: ஸ்வப்ரகாஸஸ்ய நிர்விகல்பஸுகா²த்மிகா || 22 ||

கார்யஜ்ஞாப்யாதீ³ வைத⁴ர்மயம் யத்து கைஸ்சிந்நிரூபிதம் |
தத்³ப்யேதேந மார்கே³ண யோஜ்யம் ஸாஸ்த்ராவிரோத⁴த: || 23 ||

பரமாநந்த³ ஆத்மைவ ரஸ இத்யாஹுராக³மா: |

ஸப்³த³தஸ்தத³பி⁴வ்யக்திப்ரகாரோ⁵யம் ப்ரத³ர்ஸித: || 24 ||

அர்த²வாதா³தி⁴கரணே வநஸைலாதி³வர்ணநம் |

ஸ்ரோத்ரு³ணம் ஸுக²மாத்ரார்த²மிதி ப⁴ட்டைருதா³ஹ்ரு³தம் || 25 ||

கார்யாந்விதத்வவாதே³ஸி ந விரோதோ⁴ஸ்தி கர்சந |

யஸ்மாத்³க்ரு³தீ³ப்ஸிதத்வேந கார்யம் ஸுக²மபீஷ்யதே || 26 ||

அலௌகிக நியோகே³ து ந கிஞ்சிந்மாநமீக்ஷயதே |

லோகே வாசாம் ச ஸர்வேஷாம் தத்பரத்வம் ந யஜ்யதே || 27 ||

ப்ரயோஜநவத³ஜ்ஞாதஜ்ஞாபகத்வம் ச மாநதா |

ஸப்³த³ஸ்ய கார்யபரதா த்வாசார்யையரேவ க²ண்டி³தா || 28 ||

தே³வதாதி⁴க்ரு³திந்யாயாத்பதை³ரந்யபரைரபி |

ப்ரயோஜநவத³ஜ்ஞாதாபா³தி⁴தார்த²மதிர்⁴வேத் || 29 ||

தஸ்மாத³ந்யபரத்வே வா ஸ்வாதந்த்³யே வா பதா³நி ந: |

வ்யஞ்ஜயந்தி பராநந்த³ம் ஸஹகார்யாநுரூபத: || 30 ||

இதி ஸ்ரீமத்பரமஹம்ஸபரிவ்ராஜகாசார்ய ஸ்ரீமது⁴ஸூத்³நஸரஸ்வதீவிரசிதே

ஸ்ரீபுக்³வத்³புக்³திரஸாயநே புக்³திரஸப்ரதிபாத³கோ நாம த்ரு³தீயோல்லாஸஸ்ஸமாப்த:

||

ஸர்வம் ஸம்பூர்ணம் ||

Encoded and proofread by

D.V.N.Sarma dvnsarma at gmail.com Sunder Hattangadi

Bhagavad Bhakti Rasayanam

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

